

Referat fra møte i temagruppe kommunalteknikk 06.05.24

Tid: Mandag 06. mai 2024, 10:00 – 12:32.

Sted: Møterom Ramstadslottet, Rælingen Rådhus/Teams-møte

Til stede: Katarzyna Jaksina Nyborg, Rælingen
Jan Erik Bøgeberg, Lillestrøm
Leiv Ommund Knutson, Gjerdrum
Erik Borander, Nannestad
Rita Romsås Fjeldberg, Ullensaker
Andrew Michael Bennett, Ullensaker
Ekatarina Kristensen, NRVA
Line Gustavsen, daglig leder (referent)

Deltok digitalt: Tor Kristian Bogstrand, Nittedal
Fredrik Rustøen, Ullensaker
Toril Giske, Oslo

Forfall: Statsforvalteren i Oslo og Viken

Ved behov: Trygve Rognstad, Gran

Saksliste:

Sak 11: Innkalling, dagsorden og saker til eventuelt

Det var ingen innvendinger til innkallingen, dagsorden. Det ble meldt inn en sak til eventuelt.

Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjennes.

Nærings og industripåslipp (NIP) – erfaringer fra Ullensaker kommune v/Fredrik Rustøen

Ullensaker kommune orienterte om sine erfaringer med å følge opp nærings- og industripåslipp (NIP)

- En del spesiell type industri og næring: Landets største flyplass, vaksineprodusenter, forsvarsbygg, Jessheim storsenter mm.
- Virksomheter med produksjon/bruk ut over "normalt" forbruk (i en husholdning)
- Egen forskrift
- Tillatelse til utslipp/påslipp av kommunen
- Tilsyn for å følge opp rutiner, utskillers tilstand, tillatelser og tømme/prøvetakings-rapporter
- Byggesak har delegert forurensningsmyndighet til annen avdeling (Fredrik for NIP/forurenset grunn og Kjersti for spredt avløp)
- Forurensningsforskriften kap 15 A legger opp til drift, men ikke krav om tillatelse for utslipp - det bør være med krav om tillatelse i lokal forskrift
- Krav til tømmefrekvens: 3 ganger for fettutskiller og 2 ganger oljeutskiller

- Utslippskrav 20 mg/l oljeinnhold og 50 mg/l fettinnhold
- Fjernet grenseverdier for tungmetaller - men de skal ha fokus på de verdiene som er høye
- Ullensaker har KOF-gebyr - det er et veldig viktig redskap for kommunen
- Nannestad har også KOF-gebyr
- Nasjonale grenseverdier på 600 mg/l KOF i avløpsvannet - dette anses som et normalt nivå, men er fra en gammel undersøkelse
- Verdier over 600 mg/l anses som over normalen, og de får de gebyr
- Virksomhetene får en motivasjon for å redusere KOF-utslippet
- For eksempel utskylling av kaffegrut ut i avløpsvannet kan medføre høye KOF-verdier
- Utskillere som ikke er store nok, medføre høye KOF-nivåer
- Mål om 50-80 tilsyn i året i UK
- Fettutskillere kan som regel ha tilsyn om vinteren
- Egen database for NIP
- Får opp i QGIS hvor olje- og fettutskillerne er plassert i kommunen - intern informasjon
- Utfordringer med å få virksomhetene til å rapportere
- Hvordan få oversikt over alle?
- Kan bruke enhetsregisteret for å få oversikt – plukke ut hvilken type virksomheter vi forventer skal ha utskiller
- Lurt å formidle hvor mye man kan spare ved å være bevist på utslippene
- Lurt å ta kontakt med leverandør for utskillere for å få tips om tilsyn, for eksempel Odin maskin

Sak 12: Nærings- og industripåslipp (NIP)

Saken ble tatt samtidig med orienteringen.

Vedtak: Informasjonen tas til orientering.

Sak 13: Orienteringer

- 01: Status prosjekt på naturbaserte erosjonssikringsmetoder
 - Prosjektet har blitt forsinket da Lillestrøm kommune krever full byggesaksbehandling
 - Det er derfor uvisst når tiltakene kan settes i gang.
- 02 Hovedutfordringer og veien frem mot ny planperiode 2028-2033
 - Vannområdet skal lage et dokument om hovedutfordringer i vannområdet. Fristen for dette har blitt flyttet fra før sommeren til utpå høsten.
 - Dokumentet skal i hovedsak være uttak fra Vann-Nett
- 03 Vannrådets prosjekter 2024
 - Det ble kort orientert om hvilke prosjekter vannrådet har fått midler til i 2024.
- 04 Vann-Nett og mangel på utsatt frist
 - Utsatt frist er nå på plass igjen for de vannforekomstene hvor det manglet.
- 05 Brukerforum Vann-Nett og Vannmiljø
 - Daglig leder har blitt med i et brukerforum for Vann-Nett og Vannmiljø. Det vil være møter ca. en gang i måneden i starten.
 - Alle kan melde inn ting de ser på som positivt/negativt med Vann-Nett og Vannmiljø til daglig leder, som da vil ta det med inn i brukerforumet.
- 06 Aktuelle seminarer fremover:
 - 03.06.2024 Teknologiutvikling/innovasjon i vannbransjen. Hva er oppnådd? (Vannforeningen)
 - 12.11.2024 Arealplanlegging og vannmiljø
- 07 Tidligere seminarer

- 12.02.2024 Erfaringer fra ekstremværet Hans (Vannforeningen)
- 11.03.2024 Slam og slambehandling (Vannforeningen)
- 20.03.2024 Verdens vanndag 2024 (Vannforeningen)
- 23.4.2024 Frie fiskeveier og samferdsel (NMBU m.fl.)
- 25.04.2024 Plantevalg for regnbed (Naturbasert sone)

Vedtak: Informasjonen tas til orientering.

Sak 14: Gjennomgang av aktuelle referater

Referatene fra administrativ gruppe (29.02.2024) og styringsgruppa (08.03.2024) ble gjennomgått.

Vedtak: Informasjonen tas til orientering.

Sak 15: Vassdragsovervåkingsrapport 2023

Vassdragsovervåkingsrapporten for 2023 ble gjennomgått.

Vedtak: Årsrapport for vassdragsovervåking tas til orientering.

Sak 16: Avrenning fra vei – kommunene forteller

Rælingen:

- Sandfang holder tilbake 40-50% av miljøgifter.
- Kommunen startet å registrere sandfang i 2017, og alle er nå registrert i et eget system. Her vises blant annet siste fylling. Registreringer kan gjøres i felt.
- Totalt er det 1131 sandfang i kommunen, og kommunen er delt inn geografiske soner. Noen av sonene er spesielt prioritert.
- Kommunen har avtale med ekstern entreprenør som leverer massene til godkjent deponi.
- Tømmefrekvensen kan justeres, slik at sandfangene tømmes oftere om de skulle bli er over 50% fulle. Ellers tømmes 13% av sandfangene årlig.
- Sandfang som ikke er i bruk skal ha tilsyn hvert 5 år.
- Oppfyllingsgrad skal måles ved hver tømming. Stikkprøver skal tas.
- Prioriterer grøfterensk på eldre veier, slik at overvannet havner i sandfanger og overvannssystemer.

Nannestad:

- 600 kommunale sandfang. Det har vært budsjettmessige utfordringer, så det har ikke blitt tømt sandfang på en stund. Det er nå satt av penger til jobben.
- Kommunen er delt inn i tre soner.
- Rapporterer inn til miljødirektoratet
- Kommunen har satt bort jobben med å tømme sandfangene, men har innimellom gjort det selv. Massene leveres til godkjent deponi.
- Vurderer å få lagd en avtale for å få inn en entreprenør slik at det blir en rulling av tømming. Planen er å ta de ulike sonene annethvert år.
- Det saltes ikke på de kommunale veiene i Nannestad.

Gjerdrum:

- Undersøker status i etterkant av møtet.

Nittedal:

- Har kartlagt alle sandfangene og registrert dem i Norkart - komtek forvaltning.
- Har et automatisk tømmeintervall.
- Eksterne aktører tømmer og leverer til ROAF.

Oslo:

- Det er Bymiljøetaten som jobber med vei. De har satt i gang ett registreringsprosjekt hvor det blir opprettet en database.
- 24 000 sandfang i Oslo som er kommunale, i tillegg til de statlige. 8000 tømmes årlig. Baseres på erfaring hvilke som tømmes, samt de som er årsak til oversvømmelse.
- Startet et prosjekt for å se på endra tømmerutiner av sandfangene. Brukes mye vann til å tømme dem. Vannet må fordrøyes før de går tilbake i sluket. Det er ikke lang nok oppholdstid i systemet, så da blir vannet bare spylt rett ut i vassdragene. Dette er uheldig.
- Ser på om det er mulig å seriekoble sandfang, men de har ikke så mange av disse.
- Rambøll er ansatt til å prøveta vannet for å se hvilke gifteffekter det kan ha når det går ut i vassdragene.
- Eksempel fra Oslo: vannet rundt ett av vannprøvepunktene var gråbrunt. Viste seg at entreprenør som har tømt sandfang hadde tømt bilen sin i et sluk som var et overvannssluk. Da gikk vannet rett ut i bekken. Saken er meldt inn til Statsforvalteren.

VIKTIG FOKUS: Hva gjør entreprenør med vannet??

SPØRSMÅL: Bruker kommunene drikkevann til å spyle veier og gater?

Dette skjer i Oslo, og flere andre kommuner kjenner seg igjen i detet.

Ullensaker:

- Har kartlagt og registrert sandfangene i en database, og laget en plan for tømming.
- I 2021 ble det tømt 100 stk. I 2023 ble ingen tømt fordi det ikke var penger til jobben.

Sak 17: Runde rundt bordet

Oslo:

- Mye fokus på Oslofjorden, både i VO Oslo og i etaten.

Nittedal:

- VA-på langs. To renseanlegg skal legges ned, og det skal legges nye rør og bygges pumpestasjoner.
- Kommunen er i en periode med omstrukturering.
- Prosjekt: Jakten på fremmedvann. Følger opp og prøver å finne innlekk på avløpsnettet. Har et team med en prosjektleder fra planavdelingen som har gått sammen med drift for å spore opp innlekk.

Ullensaker:

- Spredt avløp - forbereder sommerens tilsyn. Skal sende ut infoskriv om oppgradering av eldre infiltrasjonsanlegg - det største enkeltområdet av spredt avløp som nå skal oppgraderes.
- En del spredt avløp langs Eidsvoll og Nes kommuner som skal kobles til offentlig avløp. Haugerseier skal tilkobles offentlig.
- Jobber med hovedplan for vann og avløp og vannmiljø. Ut på høring etter sommeren?

Rælingen:

- Prosjektering av ny pumpestasjon - henter inn tilbud.
- Jobber kontinuerlig med sandfang.
- Olje og fettutskillere - byggesak har sendt ut info om driftsavtaler.
- Jobber fortløpende med spredt avløp - byggesak skal gjennomføre tilsyn, men arbeidet har ikke startet opp enda.

- Mulighetsstudie sammen med NRVA og Lillestrøm om PA 1. Har i dag PA15 som slipper ut til PA 2 - lagt opp til at dette var midlertidig. PA 2 er veldig høyt belastet. Ønsker å få det over til PA1

Nannestad:

- Begynner å få oversikt over spredt avløp. Jobber med å få på plass tilsynsfunksjonen. Tenker at i 2025 skal de starte opp med tilsyn. Kommer da til å starte i den delen av kommunen som ligger i vannområde HUVO. Der er det en del etterslep samtidig som Hurdalsjøen er resipient og drikkevann.
- Trenger ekstra personell, men mangler enhetsleder samt to andre ledige stillinger. Bare nye i dag, så har en utfordring med kontinuitet.
- Får ikke gjennomført hovedplan for vann og avløp da det mangler personell.
- Den største forbedringen de kan regne med er å få på plass en overføringsledning fra kommunen over til Gardermoen. I dag går alt igjennom sentrum - og der er det overbelastet. Det vil føre til mindre press på pumpestasjonene i sentrum.
- Røtterudmoen er i gang og forventet ferdig i 2024-2025.
- Har fokus rundt fremmedvann - sendte ut utslippstillatelser på ledningsnett til Statsforvalter og venter behandling der nå.

Gjerdrum:

- Hovedplan for vann og avløp skal ha en gjennomgang av eksisterende plan - noe skal oppdateres.
- Fokus på fremmedvann, noen tiltak er gjennomført og håper å se utslag på hva de leverer til NRVA.
- Utskifting av pumpestasjoner - ønsker å ta en i året. Ca. 14 stk i kommunen. Driftes av NRVA.
- Spredt avløp - ansatt en ny person (tidligere Ullensaker). Vil det bli gjort en del på dette nå.

NRVA:

- Fått ny utslippstillatelse som gjelder fra i år. Får strengere krav på fosfor og nitrogen. Fra 2030 må rense 80% av nitrogen - nå er det 70%. Krav på antall kg fosfor, nitrogen, KOF og BOF som de kan sende ut i Nitelva.
- Økt prøvetakingen på renseanlegget.
- Kommer til å få krav fra 2030 på å fjerne e.coli.
- Nytt avløpsdirektiv som snart blir godtatt i EU skal implementeres i Norge. Forventer krav om rensing av miljøgifter og legemidler. Har AHUS som slipper avløpet sitt til NRVA.
- Må få et ekstra trinn på renseanlegget.

Sak 18: Møteplan

Det er tidligere foreslått to møter høsten 2024, disse blir slått sammen til ett møte i november 2024.

Vedtak: Neste møte blir i november 2024. Forslag til møtedatoer sendes ut i etterkant av møtet.